

probe scitis; qui fidei vestræ ac dogmatum varietatem, inconstantiam ac indignitatemclare perspicitis; qui minime ignoratis, quod nulla fere sit familia perillustris in Germania, quæ non ex toto, vel saltem ex parte redierit ad Ecclesiam; qui salutem æternam in Ecclesia Romana Catholicis non denegatis; vos, inquam, deterrire nihil potest, nihil debet a mutatione: non divitiae, quas retinetis, quæ tamen si pro æterna salute essent amittendæ, melius collocari non possent: non honores, cum nihil honorificentius sit, quam illud vitæ institutum amplecti, in quo est verus Dei cultus et vera cum Deo amicitia, unde veri honoris gloria derivatur juxta illud: *Nimis honorati sunt amici tui Deus*: non jactura famæ, cum nemo prudens vobis vicio vertet, sed summæ potius laudi, quod eam deserentes sectam, in qua nihil sperare et omnia perdere, ad eam redeatis Ecclesiam, in qua nihil perdere et omnia sperare possitis.

SECTIO IV.

RELIGIO CHRISTIANO-CATHOLICA TAM PERFECTA, UT EI PERFECTIOR NUNQUAM SIT SURROGANDA.

§ I. PRÆCOGNITA.

Quæ sit Legis Christianæ perfectio et Christianorum felicitas præ illa Legis Mosaicæ et Judæorum, nitide adumbravit BECANUS hisce verbis: «*Judæi erant servi, nos liberi; illi filii Agar, nos Saræ; illi habebant solam figuram, nos rem figuratam; illi umbram imaginis, nos ipsam imaginem; illis promissus erat Christus, nobis donatus; illi timore ducebantur, nos amore; illis occulta erant mysteria Incarnationis et Redemptionis, nobis patefacta; illi offerebant sanguinem hircorum, nos sanguinem Christi Redemptoris; illi habebant litteram, nos spiritum; illi semen, nos arborem; illi spicam, nos triticum: illi Testamentum inchoatum, nos perfectum; illi mortem, nos vitam*». Hæc si rite applies ad varias Christianorum sectas (verius Anti-christi Synagogas) et ad veram Christi Ecclesiam, quæ est sola Catholica; hujus præ illis perfectio et felicitas tanta eminebit, ut sive legum, sive rituum, sive mediorum, sive finis in Ecclesia Catholica sanctitatem, majestatem et divinitatem speces, perfectiorem nunquam fore surrogandam, manifestissimum sit, atque ex eo magis, quod divina oracula ad usque consummationem seculi ætatem ejusdem proferant; tum vero dicant, militantem in triumphantem commutatum iri æternis splendoribus effusuram.

BECANUS S. J. in Analogia V. et N. Testamenti. Proemii pag. 2.

§ II. THEMATA.

I. Religio Christiano-Catholica quoad Leges suas perfectissima est.

PROBAT. Officia hominis erga Deum, seipsum et proximum exactissime docet, efficacissimeque inculcat omnia, ut nil usquam reperias ad vitæ civilis æque ac Christianæ perfectionem magis conducens. Cultum Deo exhibendum in fide, spe et charitate interna cumprimis constituit; alios homines diligere jubet, sicut seipsum, nec amicos tantum (quod etiam ethnici faciunt) sed et inimicos; privatam injuriaæ ultiō et prohibet, et percutienti in maxillam dexteram vult præberi etiam sinistram; non permittit ulli aut pluritatē uxorum aut repudium, cœlibem vero vitam et virgineam castitatem propositis ingentibus præmiis commendat; præpositis etiam discolis parendum esse decernit, Deo tamen magis quam hominibus obedendum esse docet; exposcit a nobis sinceratatem in negotiis, æquitatem in administratione justitiae, fidelitatem in custodia ærarri publici, junctam clementiæ constantiam in exercitio supremæ potestatis, liberalitatem sine prodigalitate in usu divitiarum, amorem patriæ, et quæcumque boni civis ac optimi Principis officia; incitat ad assidue orandum, non tam ad obtinenda bona temporalia, quam pro delictorum venia et uberioribus gratiæ auxiliis; quin et ad contemptum atque terrenorum omnium abdicationem propter Deum invitat; denique non membrum corporis, sed animum a vitiis omnibus circumcidit, carnem vero susceptis ultro afflictionibus subdi spiritui, et spiritum Deo ita vult subjici, ut pro causa Dei vitam quoque profundere non abnuamus. Inde factum, ut quamprimum Religio Christi Catholica per mundum invaleceret, orbis fere universi alia fuerit facies, cumprimis hominum moribus in melius immutata.

« Nam qui olim (præclare disserit S. JUSTINUS M. Apolog. I.) stupris lætabamur, nunc castitatem complectimur, quin permulti sexus utrinque incorrupti et cœlibes perdurant; qui magicis artibus utebamur, bono et æterno nos consecramus Deo; qui possessionum et pecuniarum fructus præ rebus omnibus adamabamus, nunc etiam ea, quæ habemus, in commune conferimus, et cum indigentibus communicamus; qui odiis et cœdibus inter nos grassabamus, nunc etiam pro inimicis oramus. » Idem Dial. cum Tryph. « Non esse, qui exterreat nos, per omnem terram manifestum est. Quod namque dum gladio percutimur et in crucem agimur, et bestiis objicimur, et vinculis, igne, tormentisque aliis excruciamur, a professione nostra non discedimus, satis constat. Imo quanto magis ejusmodi tormenta in nos expediuntur, tanto plures Jesu cultores fiunt. »

II. Religio Christiano-Catholica quoad Ritus et Ceremonias sanctissima est.

PROBAT. Quantum umbra præstat veritas, corpore animus, cœlum terra et Deus creatura; tantum præcellunt ritus, sacramenta et sacrificium augustissimum Catholicæ Ecclesie illis Gentilium ritibus et ceremoniis Judæorum. Non hic lasciva illa Gentilium tripudia, sed sanctarum Scripturarum lectio et castissima comprecatio: non infinitæ ablutiones Judaicæ, corporis

duntaxat sordibus eluendis idoneæ; sed lavacrum regenerationis spiritualis ex aqua et Spiritu sancto in verbo vitæ per baptismum, « quo illuminamur ut digni idoneique simus, qui veritate agnita per opera etiam datorum nobis mandatorum custodes inveniamur : » non hic taurorum aut hircorum hecatombæ; sed hostia divinissima, quæ sit Unigenitus Dei Filius, qui se Patri obtulit semel in cruce hostiam acceptabilem ad exhaustienda multorum peccata : non hic azymi duntaxat panes, non mensæ gentilium profanæ, spurcæ ac barbaræ; sed panis vitæ Eucharisticus, quem cum nullo alio communicare licet, « quam veram esse doctrinam nostram credente, et lavacro propter remissionem peccatorum abluto, et ita, ut Christus tradidit, vivente. » Nihil ergo de hoc pignore humanæ Redemptionis, de hoc alimento vitæ spiritualis, de hoc vadimonio vitæ æternæ participant Ethnici, Judæi, Hæretici, sed uni Catholici.

« Nos enim soli (verba sunt S. Justini M. Apol. 1.) non ut communem panem, neque ut communem potum ista sumimus; sed quemadmodum per Verbum Dei caro factus Jesus Christus Salvator noster et carnem et sanguinem salutis nostræ causa habuit, ad eundem modum etiam eam, in qua per preces ab eo profectas gratiæ sunt actæ, alimoniam, unde sanguis et caro nostra per mutationem aluntur, incarnati illius Jesu carnem et sanguinem esse edociti sumus. »

Quis tandem sit splendor cultus divini exterioris in Ecclesia Catholica; quæ puritas, pietas, fervor et magnificentia in administratione Mysteriorum fidei nostræ, ac præprimis in divinissimi Sacrificii oblatione; audiunt gentes et obstupescunt; resciunt Judæi et ringuntur; vident Heterodoxi, et ne scipos damnent, livido oculo contuentur, dente et calamo cynico arrodrunt, sed in majus sui probrum, cum de Regibus terræ potentissimis unus, quamvis Catholicum nomen non gerat, haud ita pridem judicaverit; Catholicos Deum colere ceu magnum Principem, Lutheranos ceu virum honestum, Calvinianos ne ut hominem quidem.

De singulis magnifice eloquitur S. Justinus M. cit. Apolog. I.

III. Religio Christiano-Catholica incitamentis ad virtutem, et mediis ad salutem instructissima est.

PROBATIO. Ecclesia Catholica suis filiis veram se matrem in cunctis exhibet. Non contenta, quod per baptismum in Christo nos regeneraverit, noctu diu que nobis invigilat, nutrit, mundat, et confortat nos. Aperit continuo thesanros divinitus sibi concreditos, et facit in nostram salutem, quidquid fecisse Apostolos et horum successores vidit et audivit. Jam festinat nostram ungere frontem, ut communicet Spiritum sanctum; jam nobis dimittit peccata humili confessione subjecta clavibus Ecclesiae, et media subministrat tam contra relapsum, quam pro fructibus dignis pœnitentie; in dies æterno Patri offert corpus et sanguinem Jesu Christi innumeris in locis, divinoque hoc epulo nos reficit. Insigni providentia et solemnni ritu suos consecrat Ministros, suumque conservat et prorogat Sacerdotium; solemnem impertitur benedictionem iis, qui matrimonio junguntur in Christo et in Ecclesia. Nunquam non pro animæ nostræ salute sollicita, semper intenta in nostrum

profectum, ubique et semper nobis præsto est. Aliis locum refugii parat in claustris et cœnobiosis; aliis providet de mediis ad salutem etiam inter seculi curas obtainendam; jam mentem nostram doctrina imbuit saluberrima, et sicut intellectum illuminat, sic voluntatem excitat, et corda succedit illo præprimis splendore et majestate cultus divini.

Si mors imminet filiis, suas pia mater geminat curas, et media colligit omnia, ut ad iter æternitatis rite accingat suos; manibus morientium inserit arma adversus principem tenebrarum; abscondit nos in vulneribus Christi, et in sanguinem agni nos immittit; obarmat nos juxta illam CYPRIANI sententiam præsidio sanguinis et corporis Jesu Christi; emundat animas per sacramentum extremæ unctionis; ultimos obtutus nostros insigit cruci Redemptoris, ut hujus mysterii memores virtute crucis roboret ac salvet nos. Adjurat omnes cœlites, ut opem ferant in agone suorum ultimo, quin et cœlum et terram pro nobis intercedere facit. Ubi demum a vinculis corporis soluta est anima, hujus ad pedes usque supremi judicis comes Dei gratiam implorat. Evidem exuvias corporis terræ mandat; sed non sine testificatione honoris, qui deceat templum Dei. Quamvis mortuus sit Ecclesiæ filius, matris tamen vivit charitas, quæ nunquam cessat, fidelibus defunctis adprecari et exorare pacem et quietem sempiternam.

Hæc audis, heterodoxe, et tardas redire in gremium tam piæ matris, quo maiores tui infelici schismate exciderunt? et tardas, de tot tantisque gratiarum et donorum cœlestium thesauris nobiscum participare? et hæres, quam infauste! in ea secta, quæ, te nonnisi frigidis verborum solatiis lactat, atque inter hæc sine armis, sine præsidio ullo objicit salutis tuae hostibus; quæ plusquam Synagoga sterilis te nutrit frustulo panis, quod vilius est mamma Judæorum; quæ animæ peccatis sauciatae medelam ferre non potest; quæ ab Apostolica Ecclesia rescissa veros Pastores non habet; quæ sicut in vita, ita in morte suos destituit omni vero solamine ac subsidio, contra dolores corporis et angores animi; quæ morti, æternitati et supremo Judici tradit suos sine vera pœnitentia, sine vera absolutione seu remissione peccatorum, sine veris sacramentis, sine vero viatico; quæ demum, ubi ceciderint in manus Dei viventis animæ sectariorum, has plane desertas relinquunt terrificæ æterni vindicis justitiæ, suum adeo officium sed crudelissimum esse reputans, non exorare pro defunctis?

IV. Religio Christiano-Catholica quoad finem et præmia excellentissima est.

PROBATIO. Spiritualia et perpetua animæ bona, clara Dei ipsius visio et fruitio; hic finis est, et hæc præmia sunt, quæ Jesus promisit suæ doctrinæ et Ecclesiæ sectatoribus atque cultoribus; præmia sane infinito præmiatore dignissima, mortalibus optatissima, et ad beandum omni ex parte hominem præstantissima. Hæc enim quam sint multo excellentiora iis, quæ Religiones aliae suis asseclis pollicentur, ipsimet Gentiles et Mahumetani testantur, qui fere nihil mercedis exspectant ultra brutas corporis voluptates: testes Philosophi et Poetæ veteres, qui tametsi de bonis animi sepe disserant, ea tamen aut cum hac vita finienda esse statuebant, aut de futuræ vitæ beatitate obscure et ambigue sentiebant, aut certe nihil post hanc vitam humanis

meritis adpromittebant, quod captum hominis naturalem transcenderet: testis adeo Moses, qui parce admodum de æterna felicitate, copiosius de mercede temporaria elocutus, ad legum observantium promissis hujus vitæ bonis Judeos præcipue animavit: testes, quamvis inviti, omnes etiam sectarii, qui cum veram Christi doctrinam non habeant, nec vera Christi sacramenta, nec verum Christi sacrificium, nec verum sacerdotium (quæ omnia sola habet Ecclesia Catholica) Catholicis hand denegant æternam salutem; quam vero Catholici non audent concedere ulli, nisi qui fuerit in vera Christi Ecclesia, in qua sola est verus Dei cultus, dignum et acceptum Deo sacrificium, vera Christi fides, doctrina et successio Apostolica, virtus et vita vere Christiana, vera demum salutis æternae media et adjumenta a Christo pro omnibus instituta, qui cum Christo æternum in cœlis regnare exoptant, haereses Dei et cohæredes Christi.

DE DESERTORIBUS RELIGIONIS CATHOLICE.

SECTIO I.

DE VARIIS SECTIS CHRISTIANORUM.

§ I. PRÆCOGNITA.

Vidit animarum hostis et indoluit, suæ idolatriæ regnum per Christi novum regnum seu Ecclesiam subverti. Acheronta movens, ut contra Christi Ecclesiam portæ inferi prævalerent, schismata et haereses disseminavit. At non prævaluit, corruentibus passim omnibus tenebrionum sectis, quarum interitum in hunc diem et ad mundi finem immota conspicit vera Christi Ecclesia. Nihilominus lolia sementi Evangelicæ identidem insperguntur; et nostris quidem temporibus sectarii ac novatores, ut avita sacra facilius exterminent, de Romanorum ab antiqua fide defectione, de morum inter Catholicos corruptela, uti et de rituum in Ecclesia superstitione, nonnisi tragica occidunt. Sed quæ vetus haeticorum cantilena est: nam et Manichei Catholicis olim exprobabant hypocrisin, superstitionem, sepulchrorum adorationem, et luxuriam: Luciferiani affirmabant, universum mundum factum esse Ecclesiam diaboli et Antichristi: Donatistæ cathedram Ecclesiæ Catholicæ vocabant cathedram pestilentiae, in qua sancti sedere non possint. Itaque in retanti momenti, qualis est mutare Religionem, eo quod mutata sit Ecclesia, multa in examen vocanda sunt, præcipue autem: quis ille sit, qui nova fidei dogmata suggerit, quibus moribus instructus, quo ductus instinctu, quo animo, quo fine? quid eum ad mutationem impulerit, quæ cause defectionis, quæ modestia in scriptis, moderatio in dictis, integritas in factis; accuratissime ponderanda sunt.